

## 5. Práce s textem:

Po přečtení následujícího textu odpověz na otázky:

### Demokratizace Japonska

Americký vliv se brzy projevil především demokratizací, demilitarizací, demonopolizací země a mimořádnou politickou a hospodářskou pomocí. S americkou pomocí byla sepsána demokratická ústava. Hospodářská podpora měla několik forem. K nim patřily dodávky potravin těsně po válce, finanční dotace, vojenská ochrana, zpřístupnění moderních technologií a otevření amerického trhu pro japonské zboží. Byla uskutečněna zemědělská reforma, která podnítila tradiční pracovitost drobných rolníků. Spolu se schopností Japonců ovlivněnou dlouhodobým tlakem přírodního prostředí (zemětřesení, záplavy, sopečná aktivity, tsunami) se podařilo válkou zdevastovanou zemi brzy obnovit a Japonsko se rychle dostalo mezi nejvyspělejší státy světa. Hovořilo se o japonském hospodářském zázraku založeném na moderní rozvojové

strategii (zaměření na perspektivní odvětví průmyslu na základě dovážených surovin – v šedesátých a sedmdesátých letech 20. století nárůst HDP o 10 % a více), který se projevoval masovou výrobou lodí, automobilů, motocyklů, elektrotechniky a jejich exportem. Také se zformovaly velké průmyslové firmy, jejichž gigantické výrobní areály byly výhodně umístěny přímo v největších přístavech a propojeny s obchodními a finančními firmami. Tak vznikaly zaibecu (obrovská výrobně-obchodní sdružení firem), které byly doplněny drobnými malými průmyslovými podniky schopnými rychlých inovací výroby. Na konci minulého století pak došlo k posunu japonského průmyslu směrem k vyššímu podílu moderní techniky (především elektrotechniky, elektroniky, biotechnologie, přesné chemie apod.), s vyšším zapojením výzkumu a vývoje v ceně výsledného produktu. Část tradičních odvětví, především spotřebního průmyslu, se přesunula

do jiných zemí oblasti a pomohla vytvořit první vlnu následovníků – „malých asijských tygrů“ – za výrazné pomoci japonské technologie a financí (Taiwan, Jižní Korea, Singapur, Hongkong). Japonsko se tak již dvě desetiletí po prohrané válce dostalo na druhé místo ve světě objemem svého hospodářství (za USA), v řadě odvětví a ukazatelů mu dnes patří místo nejvyšší (produktivita práce, propojení zaměstnanců s firmou apod.).

- Jaké formy měla poválečná hospodářská podpora USA Japonsku?
- Ve kterém období 20. století hovoříme o tzv. japonském hospodářském zázraku?
- Na které průmyslové obory se soustředilo v této době japonské hospodářství?
- Co jsou „zaibecu“?
- Kdy datujeme vznik první vlny malých asijských tygrů?
- Které státy převzaly výrobu tradičních japonských odvětví?
- V jakých ukazatelích je Japonsko na nejvyšších pozicích světového hospodářství?

